

Στέφαν Τσβάιχ

Οι τελευταίες στιγμές της Μαρίας Στούαρτ

Ο γολγοθάς μιας βασίλισσας

 ΑΝΟΙΚΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Στέφαν Τσβάιχ

Οι τελευταίες στιγμές της Μαρίας Στούαρτ

Δήγημα δημοσιευμένο στο περιοδικό **«Μπουκέτο»** το έτος 1936

 ΑΝΟΙΚΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

www.openbook.gr

Επιμέλεια έκδοσης: **Γιάννης Φαρσάρης**

Πηγή αρχείου:

Ψηφιακή Συλλογή Πλειάς

Βιβλιοθήκη & Κέντρο Πληροφόρησης, Πανεπιστήμιο Πατρών

<http://pleias.lis.upatras.gr/index.php/mpouketo>

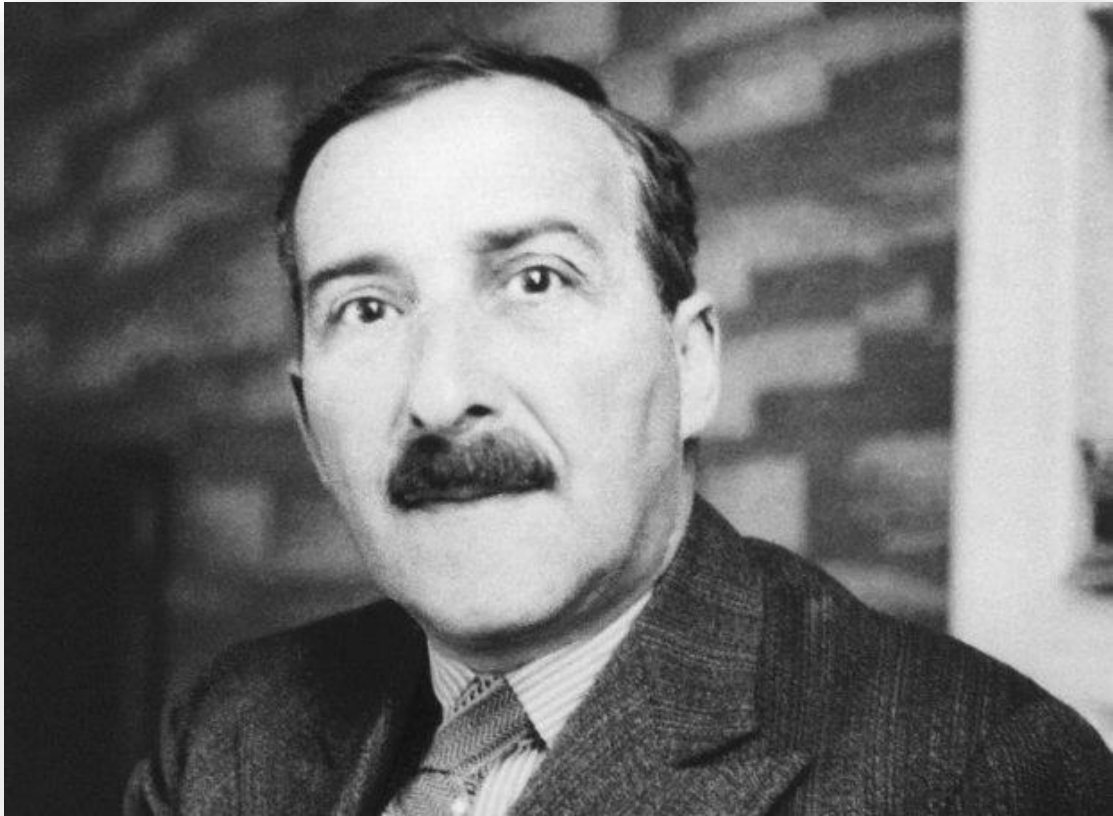
Η χρήση του περιεχομένου καθορίζεται από την άδεια:

[Creative Commons Attribution 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/)

Στέφαν Τσβάιχ

Από τη [Βικιπαίδεια](#), την ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

Ο **Στέφαν Τσβάιχ** (γερμανικά: Stefan Zweig· 28 Νοεμβρίου 1881, Βιέννη – 22 Φεβρουαρίου 1942, Πετρόπολις) ήταν Αυστριακός συγγραφέας, δημοσιογράφος και βιογράφος. Στον κορυφαίο της λογοτεχνικής του καριέρας στις δεκαετίες 1920 και 1930, ήταν ένας από τους δημοφιλέστερους συγγραφείς στον κόσμο.

Ήταν γιος του Μόριτς Τσβάιχ, πλούσιου Εβραίου υφασματοβιομηχάνου, και της Ίντα Μπρετάουερ (Ida Brettauer) (1854–1938), κόρης ιουδαϊκής οικογένειας τραπεζιτών. σπούδασε φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο της Βιέννης, όπου το 1904 έλαβε το διδακτορικό του δίπλωμα με διατριβή στη φιλοσοφία του Ιππολύτου Ταϊν. Η εβραϊκή θρησκεία ελάχιστα επηρέασε την οικογενειακή ζωή και τη μόρφωσή του. «Η μητέρα και ο πατέρας μου ήταν εβραϊκής καταγωγής μόνο στα χαρτιά» δήλωσε αργότερα σε μια συνέντευξη. Ωστόσο, ο ίδιος δεν αποκήρυξε την εβραϊκή πίστη του και έγραψε επανειλημμένως άρθρα σχετικά με την εβραϊκή ζωή.

Κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου Πολέμου υπηρέτησε στο γερμανικό Υπουργείο Άμυνας. Παρόλα αυτά, παρέμεινε ειρηνιστής σε όλη του τη ζωή, τασσόμενος υπέρ της ενοποίησης της Ευρώπης. Το 1934, μετά την άνοδο του Χίτλερ στην εξουσία, κατέφυγε στην Αυστρία και κατόπιν στην Αγγλία. Στη συνέχεια έζησε στην Αγγλία (στο Λονδίνο και από το 1939 στο Μπαθ), και στις Ηνωμένες Πολιτείες το 1940. Το 1941 πήγε στη Βραζιλία, στην ορεινή πόλη Πετρόπολις, 68 χλμ βόρεια του Ρίο ντε Τζανέιρο, όπου στις 23 Φεβρουαρίου 1942 ο ίδιος και η δεύτερη σύζυγός του, Lotte, αυτοκτόνησαν απελπισμένοι για το μέλλον της Ευρώπης και του πολιτισμού της.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ της Μαρίας Στούαρτ

Ο γολγοθάς μιας βασίλισσας

διήγημα

«Τ Ο ΤΕΛΟΣ ΜΟΥ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΡΧΗ ΜΟΥ». Αυτή τη φράση είχε κεντήσει κάποτε επάνω σ' ένα ύφασμα η τραγική βασίλισσα της Γαλλίας και της Σκωτίας Μαρία Στούαρτ.

Τώρα, η προφητεία της αυτή θα πραγματοποιούνταν. Ο δραματικός θάνατός της θα την εξιλέωνε στα μάτια των μεταγενέστερων για τα νεανικά της σφάλματα και θ' αποτελούσε πραγματικά την αρχή της δόξας της. Γι' αυτό, η Μαρία Στούαρτ, η οποία ήξερε ότι η τρομερή αντίζηλός της βασίλισσα της Αγγλίας Ελισσάβετ, που είκοσι ολόκληρα χρόνια την κρατούσε αιχμάλωτό της, θα τη θανάτωνε μια μέρα, προετοιμαζόταν για την ύστατη αυτή δοκιμασία.

Δύο φορές, τότε που ήταν ακόμα νεαρή βασίλισσα της Γαλλίας, είχε παρακολουθήσει θανατικές εκτελέσεις και είχε δει πως πρέπει να πεθαίνουν οι ευγενείς κάτω απ' το τσεκούρι του δημίου. Είχε μάθει ότι η φρίκη ενός τόσο απαίσιου τέλους μονάχα με τον ηρωισμό θα μπορούσε να νικηθεί. Ήξερε ακόμα ότι οι σύγχρονοί της και οι μεταγενέστεροι θα την έκριναν από τη στάση της επάνω στο ικρίωμα: η παραμικρή

λιποψυχία, ο παραμικρός δισταγμός, το παραμικρό ρίγος, όταν θα έσκυβε τον τράχηλό της για να τον χτυπήσει αδυσώπητος ο δήμιος, θα κουρέλιαζαν όλη τη βασιλική της μεγαλοπρέπεια, Συγκέντρωσε λοιπόν όλες τις δυνάμεις της κατά τις βδομάδες που προηγήθηκαν της εκτελέσής της. Αυτή η γυναίκα, η οποία συνήθως ήταν τόσο ορμητική, δεν προετοιμάστηκε για τίποτε στη ζωή της με τόση γαλήνη και με σταθερότητα, όσο για το θάνατό της.

Έτσι δεν έδειξε ούτε τρόμο, ούτε κατάπληξη, όταν την Τρίτη 7 Φεβρουαρίου 1587, οι υπηρέτες της¹ της ανήγγειλαν την άφιξη των λόρδων Σέσμπουρου και Κεντ και των δικαστών που την είχαν καταδικάσει εις θάνατο. Η πρώτη φροντίδα της τότε ήταν να συγκεντρώσει γύρω της τις γυναίκες της ακολουθίας της και όλους σχεδόν τους αυλικούς της. Το έκανε αυτό γιατί ήθελε, τώρα που άρχιζε ο τελευταίος σταθμός του μαρτυρίου της, να βρίσκονται οι πιστοί της κοντά της σε κάθε στιγμή, για να μπορούν μια μέρα να βεβαιώσουν ότι η κόρη του βασιλέως Ιακώβου V και της πριγκίπισσας Μαρίας της Λωρραίνης, μέσα στο αίμα της οποίας κυλούσε το αίμα των Τυδώρ, των Βαλλουά και των Στούαρτ, αντιμετώπισε με θάρρος τις σκληρότερες δοκιμασίες που μπορούν να χτυπήσουν έναν άνθρωπο. Έπειτα δέχθηκε τους επισκέπτες της. Ο λόρδος Σέσμπουρου, στο σπίτι του

---

¹ Η βασίλισσα Ελισσάβετ που κρατούσε τη Μαρία Στούαρτ φυλακισμένη επί 20 χρόνια στον πύργο του λόρδου Σέσμπουρου, την περιέβαλε με βασιλικές τιμές.

οποίου κατοικούσε είκοσι χρόνια τώρα, γονάτισε μπροστά της κι έσκυψε το κεφάλι του. Η φωνή του έτρεμε λίγο, καθώς της ανήγγειλε ότι η βασίλισσα Ελισσάβετ, υποκύπτοντας στις επίμονες αξιώσεις των υπηκόων της ήταν αναγκασμένη να εκτελέσει την απόφαση των δικαστών.

Η Μαρία Στούαρτ δεν φάνηκε να ξαφνιάζεται καθόλου από αυτή τη φρικτή είδηση. Χωρίς να δείξει το παραμικρό ίχνος συγκίνησης, άκουσε την ανάγνωση της καταδικαστικής απόφασης κι έπειτα γαλήνια, πάντοτε, την υπέγραψε και είπε:

- Ευλογημένος να είναι ο Θεός για την είδηση που μου φέρνετε. Δεν θα μπορούσα να ακούσω καλύτερη, γιατί αυτή μου αναγγέλλει το τέλος των πόνων μου. Η χάρη του Θεού ευδόκησε να με κάνει να πεθάνω για τη δόξα του ονόματός Του και της εκκλησίας Του, της Καθολικής Εκκλησίας!

Ούτε καν έκανε καμιά συζήτηση επί της καταδικαστικής απόφασης και δεν εξήτησε παρά δυο μόνο πράγματα: να επιτρέψουν στον πνευματικό της να βρίσκεται κοντά της κατά τις τελευταίες της στιγμές και να μη γίνει η εκτέλεσή της την επομένη το πρωί για να μπορέσει εν τω μεταξύ να ετοιμαστεί.

Μα και τις δυο αυτές χάρες αρνήθηκαν να της παραχωρήσουν. Ο δούκας του Κεντ, φανατικός Διαμαρτυρόμενος, της απάντησε ότι δεν είχε ανάγκη από ιερέα της ψεύτικης Καθολικής Θρησκείας και θέλησε να της στείλει έναν προτεστάντη πάστορα για να την μυσήσει στην «αληθινή» θρησκεία.

Εννοείται ότι η Μαρία δεν δέχτηκε.

Η άρνηση ωστόσο ν' αναβάλλουν την εκτέλεσή της δεν ήταν και τόσο σκληρή γι' αυτήν: γιατί εφόσον θα είχε μια νύχτα μπροστά της για να προετοιμαστεί για τον θάνατο, οι ώρες της θα ήταν τόσο γεμάτες, ώστε δεν θα έμενε θέση για τον φόβο και την αγωνία...

Η Μαρία Στούαρτ χρησιμοποίησε τις τελευταίες της ώρες με μια ψυχραιμία που την αγνοούσε εντελώς άλλοτε. Μεγάλη πριγκίπισσα καθώς ήταν, ήθελε ένα θάνατο μεγαλοπρεπή κι ετοιμάστηκε γι' αυτόν όπως θα έκανε για μια μεγάλη τελετή, για ένα θρίαμβο!... Τίποτε δεν έπρεπε να εγκαταλειφθεί στην τύχη... Όλα έπρεπε να κανονιστούν λεπτομερώς για να κάνουν εντύπωση, για να πάρουν μια βασιλική ομορφιά.

Για να της μείνει καιρός να συγκεντρώσει τις σκέψεις της και να γράψει μερικές επιστολές με την ησυχία της, η μελλοθάνατη βασίλισσα παράγγειλε να της σερβίρουν το φαγητό της, μια ώρα νωρίτερα από τη συνηθισμένη. Το γεύμα της, εκείνη την ημέρα, είχε την επισημότητα Μυστικού Δείπνου. Αφού έφαγε, συγκέντρωσε γύρω της όλους της

τους υπηρέτες και γέμισε ένα ποτήρι κρασί. Σοβαρή με το πρόσωπο εντελώς γαλήνιο, ύψωσε κατόπιν το κύπελλο πάνω απ' τους πιστούς της, οι οποίοι είχαν πέσει όλοι γονατιστοί. Ήπιε στην υγεία τους και τους εξόρκισε να μείνουν αφοσιωμένοι στην Καθολική θρησκεία και να ζήσουν ειρηνικά μεταξύ τους. Έπειτα ζήτησε συγγνώμη απ' τον καθένα τους χωριστά για τα κακά που, ακουσίως ή εκουσίως, τους είχε τυχόν κάνει και χάρισε σ' όλους από ένα ενθύμιο: δαχτυλίδια, κοσμήματα, περιδέραια και δαντέλες. Εκείνοι δέχτηκαν τα δώρα της γονατιστοί και σιωπηλοί. Μα έξαφνα ξέσπασαν όλοι σε λυγμούς κι η βασίλισσα τότε, χωρίς να θέλει, συγκινήθηκε κι αυτή μέχρι δακρύων από τη σπαρακτική αφοσίωση των υπηρετών της.

Σηκώθηκε τέλος και διευθύνθηκε στην κάμαρή της, όπου αναμμένες λαμπάδες έκαιγαν λευκό μαροκαίν. Μόνη της η Μαρία Στούαρτ διάλεξε από ένα κουτί το μαντήλι με το οποίο θα της έδεναν τα μάτια, ένα μαντήλι από λευκή βατίστα, με χρυσά κρόσσια, κεντημένο χωρίς άλλο από την ίδια. Διάλεξε επίσης με φροντίδα όλα τα εξαρτήματα της τουαλέτας της ως το ελάχιστο, έτσι που να είναι όλα αρμονικά. Πρόβλεψε ακόμα ότι πριν σκύψει το κεφάλι της απάνω στο κούτσουρο της εκτελέσεως, έπρεπε να γδυθεί. Έχοντας αυτήν την τελευταία και τραγική στιγμή υπ' όψιν της, η Μαρία Στούαρτ φόρεσε κάτω από την τουαλέτα της ένα άλλο φόρεμα κόκκινο μεταξωτό και γάντια ψηλά, κόκκινα κι αυτά σαν τη φωτιά, έτσι που το αίμα

καθώς θα ξεπετιόταν να μην ξεχωρίσει πολύ απάνω στα ρούχα της. Ποτέ ασφαλώς μια κατάδικος δεν προετοιμάστηκε για τον θάνατο με τόση τέχνη και μεγαλοπρέπεια.

Στις οχτώ η ώρα το πρωί, χτύπησαν την πόρτα της. Η Μαρία Στούαρτ δεν απάντησε γιατί ήταν ακόμα γονατιστή στο προσευχητήριό της και διάβαζε με δυνατή φωνή την προσευχή των μελλοθανάτων. Όταν τελείωσε, σηκώθηκε και άνοιξε την πόρτα, ήταν ένας αξιωματικός, ο οποίος της είπε κάνοντας μια βαθύτατη υπόκλιση:

- Μεγαλειοτάτη, οι λόρδοι σας περιμένουν και μ' έστειλαν να σας ειδοποιήσω...

- Πηγαίνουμε, του απάντησε η Μαρία Στούαρτ.

Το ύστατο μαρτύριο άρχιζε. Υποβασταζόμενη από δυο υπηρέτες, η μελλοθάνατη προχωρούσε αργά, γιατί τα πόδια της ήταν πρησμένα κι είχαν πάθει αγκύλωση από τους ρευματισμούς. Κρατούσε στα χέρια της έναν σταυρό από φίλντισι, γιατί έπρεπε να δει ο κόσμος πως μια βασίλισσα πεθαίνει πιστή στην πίστη της. Έπρεπε επίσης ο κόσμος να ξεχάσει τις τρέλλες και τα σφάλματα της νεότητάς της και να μη δει τίποτε άλλο παρά πως ήταν μια μάρτυς που έπεφτε θύμα των αιρετικών εχθρών της.

Οι υπηρέτες της την συνόδευσαν μόνο ως την πόρτα. Έτσι είχε αποφασιστεί εκ των προτέρων. Δεν έπρεπε να φανεί ότι συμμετείχαν σε μια φριχτή πράξη, οδηγώντας οι ίδιοι τη

βασίλισσά τους ως το ικρίωμα. Ήθελαν να την υπηρετούν μόνο στα διαμερίσματά της και όχι να γίνουν βοηθοί του δημίου. Δυο Άγγλοι αξιωματικοί είχαν αναλάβει να τη βοηθήσουν να κατέβει τη σκάλα: μόνο οι εχθροί της έπρεπε να συμμετάσχουν στον φόνο της.

Κάτω, στο τελευταίο σκαλοπάτι, μπροστά στην είσοδο της μεγάλης αίθουσας, όπου θα γινόταν η εκτέλεση, ο αυλάρχης της Μέλβιλ περίμενε γονατιστός: αυτός, υπό την ιδιότητά του ως Σκώτου ευπατρίδη, θ' αναλάμβανε ν' αναγγείλει στον γιο της την εκτέλεση της μητέρας του.

Η Μαρία Στούαρτ τον σήκωσε και τον αγκάλιασε. Η παρουσία του αφοσιωμένου της αυτού ανθρώπου της ήταν ευχάριστη και της τόνωσε το θάρρος.

Και όταν ο Μέλβιλ της είπε: «Θα είναι η πιο σκληρή αποστολή της ζωής μου ν' αναγγείλω ότι η σεβαστή μου κυρία και βασίλισσα πέθανε», εκείνη του απάντησε: «Πρέπει μάλλον να χαίρεσαι που έφθασα πια στο τέλος των μαρτυριών μου. Πες, προπάντων, ότι πέθανα πιστή στη θρησκεία μου, σαν αληθινή Καθολική, σαν αληθινή βασίλισσα! Ο Θεός ας συγχωρέσει αυτούς που θέλησαν τον θάνατό μου. Και πες, στον γιο μου, ότι δεν έκανα ποτέ τίποτε που να μπορεί να τον βλάψει και ότι δεν παραιτήθηκα ποτέ της ηγεμονίας μας».

Έπειτα απ' αυτά τα λόγια, γύρισε προς τους λόρδους Σέσμπουρρυ και Κεντ που ήσαν παρόντες και τους

παρακάλεσε να επιτρέψουν στις γυναίκες της ακολουθίας της να παραστούν στο τέλος της.

Ο Κεντ όμως παρατήρησε ότι οι γυναίκες με τα δάκρυά τους και τις φωνές τους θα δημιουργούσαν φασαρία και θα προκαλούσαν σκάνδαλο, επειδή θα ήθελαν να βουτήξουν τα μαντήλια τους στο αίμα της βασίλισσας. Μα η Μαρία επέμεινε και είπε: «Εγγυώμαι εγώ ότι δεν θα κάνουν τίποτε. Είμαι μάλιστα βέβαιη ότι η βασίλισσά σας δεν θ' αρνιόταν μια τέτοια χάρη σε μια άλλη βασίλισσα που πρόκειται να πεθάνει, σε μια βασίλισσα που είναι εξαδέλφη της, απόγονος του Ερρίκου 7ου, χήρα του βασιλέως της Γαλλίας και βασίλισσας της Γαλλίας».

Οι δυο άνδρες, αφού σκέφτηκαν λίγο, επέτρεψαν σε τέσσερις υπηρέτες της και δυο απ' τις γυναίκες της ακολουθίας να τη συνοδεύσουν. Η Μαρία Στούαρτ ήταν ικανοποιημένη. Συνοδευόμενη απ' αυτόν τον μικρό όμιλο των πιστών της και τον αυλάρχη της Μέλβιλ, που κρατούσε την ουρά του φορέματός της, μπήκε στη μεγάλη σάλα των εκτελέσεων.

Όλη τη νύχτα, η αίθουσα αυτή αντηχούσε από χτυπήματα. Τα τραπέζια και τα καθίσματα είχαν αφαιρεθεί. Σε μια άκρη της αιθούσης είχε στηθεί ένα ικρίωμα ύψους δύο ποδών, στρωμένο στα μαύρα. Στη μέση του ικριώματος, μπροστά στο κούτσουρο της εκτελέσεως, είχαν τοποθετήσει ένα σκαμνάκι μαύρο με ένα μαξιλάρι. Εκεί η βασίλισσα έπρεπε να γονατίσει για να δεχτεί το θανάσιμο χτύπημα. Δεξιά κι αριστερά, δυο έδρες περίμεναν τους αντιπροσώπους της βασίλισσας Ελισσάβετ, ενώ κοντά στον τοίχο στεκόντουσαν ακίνητοι σαν μπρούτζινα αγάλματα δύο άνθρωποι που φορούσαν μάσκα και μαύρα βελουδένια ρούχα: ο δήμιος κι ο βοηθός του.

Στο βάθος της αίθουσας συνωστιζόταν το πλήθος των θεατών. Οι στρατιώτες είχαν σχηματίσει μια ζώνη, πίσω από την οποία στεκόντουσαν διακόσιοι ευπατρίδες που είχαν τρέξει για να παρασταθούν στο πρωτοφανές θέαμα της εκτέλεσης μιας βασίλισσας. Έξω ο λαός είχε μαζευτεί κατά χιλιάδες μπρος στις πόρτες του πύργου, μα η είσοδος του είχε απαγορευτεί: έπρεπε να είναι κανείς ευγενής για να έχει το δικαίωμα να δει πως χύνεται το αίμα μιας βασίλισσας.

Η Μαρία μπήκε γαλήνια στη σάλα. Βασίλισσα από τις πρώτες μέρες της ζωής της, είχε μάθει από τότε να κρατάει πάντοτε μια στάση βασιλική κι αυτή τη στάση κράτησε και στη σκληρή εκείνη στιγμή.

Με το κεφάλι ψηλά, ανέβηκε τα δυο σκαλοπάτια του ικριώματος. Έτσι, σε ηλικία δεκαπέντε χρονών, ανέβηκε στο θρόνο της Γαλλίας. Άκουσε κατόπιν τον γραμματέα να ξαναδιαβάζει την καταδικαστική απόφαση. Και τα χαρακτηριστικά της είχαν πάρει μια τόσο αξιαγάπητη έκφραση, ώστε ένας από τους παρισταμένους έγραψε κατόπιν ότι άκουσε την είδηση του θανάτου της, σαν να της ανήγγειλαν τη χορήγηση χάριτος.

Μια σκληρή δοκιμασία της επιφυλασσόταν ωστόσο ακόμα. Η μελλοθάνατη ήθελε να παρουσιάσει της τελευταία της ώρα σαν κάτι αγνό και υπέροχο, ήθελε η ώρα αυτή ν' ακτινοβολήσει στον κόσμο σαν θάνατος μιας μάρτυρος της

πίστεως. Μα οι δυο Διαμαρτυρόμενοι λόρδοι, ο Σέσμπουρν κι ο Κεντ, δεν το ήθελαν αυτό. Και προσπάθησαν στην ύστατη στιγμή, με φριχτούς τρόπους, να εξευτελίσουν την αξιοπρέπεια της Μαρίας Στούαρτ.

Πολλές φορές, η βασίλισσα, κατά τη διάρκεια της σύντομης διαδρομής της από την κάμαρή της ως τον τόπο της εκτελέσεως, είχε στραφεί για να δει μήπως ο πνευματικός της βρισκόταν πουθενά μέσα στο πλήθος, για να πετύχει, μ' ένα άφωνο σημάδι του, άφεση αμαρτιών και την ευλογία του. Μα του κάκου. Οι λόρδοι δεν είχαν επιτρέψει στον πνευματικό της να βγει από την κάμαρή της.

Και να, ξαφνα, τη στιγμή που ετοιμαζόταν να υποστεί την καταδίκη της χωρίς τη βοήθεια της θρησκείας, την ύστατη στιγμή, παρουσιάστηκε πάνω στο ικρίωμα ένας Διαμαρτυρόμενος πάστορας, ο Φλέτσερ, αμείλικτος διώκτης των Καθολικών. Οι δυο λόρδοι ήξεραν πολύ καλά, από τις επανειλημμένες αρνήσεις της, ότι η Μαρία Στούαρτ σαν πιστή Καθολική που ήταν, θα προτιμούσε να πεθάνει χωρίς την πνευματική ενίσχυση της εκκλησίας παρά να δει να παραστέκεται κοντά της ένας Διαμαρτυρόμενος ιερέας. Μα όπως η Μαρία ήθελε να τιμήσει τη θρησκεία της πάνω στο ικρίωμα, έτσι κι αυτοί ήθελαν να τιμήσουν τη δική τους, έτσι κι αυτοί ήθελαν ο Θεός τους να είναι παρών εκεί.

Κάνοντας λοιπόν πως ενδιαφέρεται για τη σωτηρία της ψυχής της μελλοθάνατης, ο πάστορας άρχισε ένα κήρυγμα,

πολύ μέτριο άλλωστε, το οποίο η Μαρία Στούαρτ –που δεν ζητούσε άλλο παρά να πεθάνει- προσπάθησε του κάκου να διακόψει.

Τρεις – τέσσερις φορές παρακάλεσε τον πάστορα Φλέτσερ να σταθεί, λέγοντάς του ότι επέμενε στη λατρεία της Καθολικής θρησκείας, για την οποία πέθαινε τη μέρα εκείνη. Μα ο Φλέτσερ ούτε άκουσε την τελευταία θέληση της μελλοθάνατης. Δεν ήθελε να πάει χαμένο το κήρυγμά του, το οποίο είχε ετοιμάσει από μέρες, για να το απαγγείλει εμπρός στην ομήγυρη αυτή την ευγενών. Κι εξακολούθησε να μιλάει.

Η Μαρία Στούαρτ δεν βρήκε τότε άλλο τρόπο ν' αντιπαχθεί σ' αυτόν τον βάναυσο πάστορα, παρά να πάρει τον σταυρό της με το ένα χέρι, το βιβλίο των προσευχών της με το άλλο, να γονατίσει και ν' αρχίσει να προσεύχεται λατινικά.

Έτσι, αντί να ενώσουν τις φωνές τους σε μια κοινή επίκληση προς το Θεό, οι δυο θρησκείες αντιμετώπιζαν η μία την άλλη και σ' αυτό το ικρίωμα ακόμη. Όπως πάντα δε, το μίσος στάθηκε πιο δυνατό από την ανθρώπινη απόγνωση: οι λόρδοι Σέσμπουρν και Κεντ, ακολουθούμενοι από τους περισσότερους ευγενείς της ομήγυρης, άρχισαν να ψάλλουν αγγλικά. Όταν ο πάστορας επιτέλους σώπασε και η γαλήνη αποκαταστάθηκε, η μελλοθάνατη έκανε μια σύντομη προσευχή αγγλικά για τη θρησκεία της, η οποία είχε προσβληθεί προ ολίγου.

Ευχαρίστησε τον Θεό που είχε φτάσει πια στο τέλος του μαρτυρίου της και, σφίγγοντας τον εσταυρωμένο επάνω από το στήθος της, διακήρυξε ότι έλπιζε να σωθεί από το αίμα που έχυσε στον Γολγοθά ο Χριστός και για τον οποίο θα έχυνε τώρα το αίμα της.

Ο φανατικός δούκας του Κεντ προσπάθησε για μια φορά ακόμα να ταραξεί την προσευχή της, εξορκίζοντάς την να απαρνηθεί τη θρησκεία του Πάπα. Μα η Μαρία Στούαρτ δεν του απάντησε ούτε με μια λέξη, ούτε μ' ένα βλέμμα. Ύψωσε μόνο τη φωνή της για να πει ότι συγχωρεί τους εχθρούς τους που επί τόσον καιρό ζητούσαν τον θάνατό της και να παρακαλέσει τον Θεό να τους οδηγήσει στον δρόμο της αλήθειας.

Όλοι σώπαιναν πια. Η Μαρία Στούαρτ ήξερε τι θα συμβεί τώρα. Για τελευταία φορά φίλησε τον εσταυρωμένο, έκανε τον σταυρό της και είπε:

- Δέξου με, Χριστέ μου, μέσα στα πολυεύσπλαχνα χέρια σου, τόσο πλατιά ανοιγμένα όσο είναι σ' αυτόν τον σταυρό και συγχώρεσέ με για τις αμαρτίες μου. Αμήν!

Ο μεσαίωνας ήταν μια εποχή σκληρή και άγρια, μα όχι και χωρίς ψυχή. Οι άνθρωποι είχαν συναίσθηση της σκληρότητάς τους πολύ περισσότερο από τους σημερινούς. Γι' αυτό, κάθε θανατική εκτέλεση, όσο βάρβαρη κι αν ήταν, είχε μέσα στη φρίκη της μια στιγμή ανθρώπινου μεγαλείου: πριν ο δήμιος σηκώσει το χέρι του για να χτυπήσει ή για να

βασανίσει, έπρεπε να ζητάει συγγνώμη από το θύμα του. Έτσι κι αυτή τη φορά, ο δήμιος της Μαρίας Στούαρτ και ο βοηθός του, αποκαλύπτοντας τα πρόσωπά τους, γονάτισαν μπροστά της και την παρακάλεσαν να τους συγχωρέσει γι' αυτό που θα έκαναν. Τότε εκείνη τους απάντησε:

- Σας συγχωρώ με όλη μου την καρδιά, γιατί ελπίζω πως αυτός ο θάνατος θα με απαλλάξει απ' όλα μου τα βάσανα.

Αμέσως ο δήμιος κι ο βοηθός του σηκώθηκαν κι άρχισαν να προετοιμάζονται για το έργο τους.

Συγχρόνως οι δύο γυναίκες της ακολουθίας της άρχισαν να γδύνουν τη Μαρία, η οποία τις βοήθησε και μόνη της «με τόση βία -όπως γράφει κάποιος αυτόπτης μάρτυρας- ώστε να έλεγε κανείς ότι βιαζόταν να εγκαταλείψει αυτό τον κόσμο».

Όταν ο μανδύας της κι η τουαλέτα της έπεσαν από τους ώμους της, το εσωτερικό κόκκινο φόρεμά της πέταξε μια ζωηρή κόκκινη λάμψη. Έτσι ντυμένη στα κόκκινα όπως ήταν τώρα, έμοιαζε με μια ολοκόκκινη φλόγα μεγαλοπρεπή κι αλησμόνητη.

Κατόπιν η βασίλισσα αποχαιρέτησε τις δυο γυναίκες και τις παρακάλεσε να μην ολολύζουν και να σταθούν γαλήνιες. Γονάτισε ύστερα στο μαξιλάρι κι απήγγειλε με δυνατή φωνή ένα λατινικό ψαλμό.

Τώρα δεν της έμεναν πολλά πράγματα να κάνει: Έσκυψε το κεφάλι της πάνω από το τσεκούρι του δημίου, το οποίο αγκάλιασε με τα δυο της χέρια.

Ως την τελευταία της στιγμή, η Μαρία Στουαρτ διατήρησε την βασιλική της μεγαλοπρέπεια. Κανένα από τα λόγια της, καμία από τις κινήσεις της δεν φανέρωνε φόβο. Μ' αξιοπρέπεια, η κόρη των Στούαρτ, των Τυδώρ, των Γκιζ, αντιμετώπισε τον θάνατο... Μα όλα αυτά δεν εμπόδισαν καθόλου το τέλος της να είναι απερίγραπτο σε φρίκη.

Το πρώτο χτύπημα του δημίου αστόχησε και τη χτύπησε στο ινιακό οστό. Ένας στεναγμός πνιγμένος ξέφυγε από το στόμα του θύματος.

Με το δεύτερο χτύπημα το τσεκούρι χώθηκε βαθιά στο σβέρκο κι έκανε να πεταχτεί το αίμα...

Μα ο δήμιος τη χτύπησε και τρίτη φορά για να την αποκεφαλίσει εντελώς.

Τότε ο δήμιος θέλησε να πάρει το κεφάλι για να το επιδείξει... Μα εκείνο -φρίκη!- κύλησε ματωμένο στο πάτωμα, ενώ στα χέρια του δημίου απόμεινε μια περούκα!

Ο δήμιος έσκυψε, πήρε το κεφάλι από κάτω και το έδειξε στην ομήγυρη.

Μα έτσι, χωρίς την περούκα, έμοιαζε με κεφάλι γριάς με γκρίζα μαλλιά. Όλη η χάρη της Μαρίας Στούαρτ διαλύθηκε.

Όλοι οι παριστάμενοι είχαν απομείνει παραλυμένοι από τον τρόμο τους. Κανένας πια δεν ανέπνεε. Τέλος, ο πάστορας Φλέτσερ φώναξε:

- Αμήν! Αμήν! Έτσι ας πεθάνουν όλοι οι εχθροί της βασίλισσάς μας.

Ένα μικρό επεισόδιο διέκοψε εκείνη τη στιγμή τη σιωπή και τον τρόμο. Καθώς οι δήμιοι έσκυψαν για να πάρουν και να μεταφέρουν το ακέφαλο και ματωμένο πτώμα, κάτι άρχισε

να σαλεύει κάτω από τα ρούχα της. Χωρίς κανείς να το αντιληφθεί, το μικρό σκυλάκι της βασίλισσας την είχε ακολουθήσει κι είχε χωθεί κάτω απ' τη φαρδιά και μακριά φούστα της κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης. Και να! πρόβαλε έξαφνα κατακόκκινο από το αίμα δαγκώνοντας όλους ολόγυρα και μη θέλοντας με κανένα τρόπο ν' αφήσει το πτώμα... Οι δήμιοι θέλησαν να το απομακρύνουν δια της βίας. Εκείνο όμως δεν τους άφηνε να το πιάσουν κι έχωνε τα δόντια του στις σάρκες τους, έως ότου στο τέλος το σκότωσαν. Αυτό το μικρό ζώο υπερασπίστηκε τη βασίλισσα με περισσότερο θάρρος από τις εκατοντάδες των ευγενών της χώρας της, οι οποίοι είχαν ορκιστεί πίστη και αφοσίωση.

ΤΕΛΟΣ

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΗΣ
ΜΑΡΙΑΣ ΣΤΟΥΑΡΤ

ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝ ΤΣΒΑΪΧ

ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΣΕ ΨΗΦΙΑΚΗ
ΜΟΡΦΗ ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ
2023 ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗ
ΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΦΑΡΣΑΡΗ ΜΕ
ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΔΙΑ
ΝΟΜΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΑΝΟΙΚΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΩΣ ΚΟΙΝΟ ΚΤΗΜΑ

